

บทที่ 4

ผลการทดลองและการวิเคราะห์

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการทดลองตามที่ได้ออกแบบไว้ในบทที่ 3 พร้อมกับทำการ วิเคราะห์ผลการทดลองที่ได้ โดยแบ่งการแสดงผลและการวิเคราะห์ออกเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

4.1 ผลการปลูกควอนตัมดอดแบบจัดเรียงตัวเอง (Self-assemble quantum dots)

ควอนตัมดอตแบบจัดเรียงตัวเอง ทำการปลูกได้โดยใช้เครื่องปลูกผลึกด้วยลำโมเลกุล (MBE) เริ่มด้นจากใช้แผ่นฐานชนิด GaAs หลังจากนั้นก็ทำการปลูกชั้น buffer โดยใช้อะตอม GaAs ที่มีอัตราปลูก 0.6 โมโนเลเยอร์ต่อวินาที ที่อุณหภูมิ 580°C หลังจากนั้นทำการลดอุณหภูมิลงมาที่ 500°C เพื่อทำการปลูกชั้นควอนตัมดอต โดยที่ปริมาณของ InAs ที่ใช้ในการปลูกควอนตัมดอต ประมาณ 1.8 โมโนเลเยอร์ ด้วยอัตราการปลูก 0.01 โมโนเลเยอร์ต่อวินาที ขนาดของควอนตัมดอตที่ เกิดขึ้นมีก่าความสูงประมาณ 6-10 นาโนเมตร มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 60-80 นาโนเมตร และมีความ หนาแน่นของควอนตัมดอตประมาณ 10°-10¹⁰ต่อตารางเซนติเมตร ดังรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 ควอนตัมคอตแบบจัดเรียงตัวเองที่ปลูกโดยเครื่องปลูกผลึกด้วยลำโมเลกุลแบบทั่วๆ ไป

4.2 ผลการปลูกควอนตัมดอตโมเลกุล (Quantum dot molecules)

การปลูกควอนตัมดอตโมเลกุลจะอาศัยใช้เทคนิคการปลูกกลบบางๆและเทคนิคการปลูก ควอนตัมดอตซ้ำ (Thin-Capping-and-Regrowth technique) [3] โดยเริ่มจากเมื่อทำการปลูกควอนตัม ดอตแบบจัดเรียงตัวเองเสร็จ ที่อุณหภูมิ 500°C หลังจากนั้นทำการลดอุณหภูมิลงมาที่ 470°C เพื่อทำ การปลูกกลบบางๆด้วย GaAs บนควอนตัมดอตที่เป็นชนิด InAs ด้วยความหนา 6 โม โนเลเยอร์ ที่มี อัตราการปลูก 0.6 โม โนเลเยอร์ต่อวินาที เนื่องจากผลของพลังงานความเครียดที่เกิดขึ้นที่ขอบของ ควอนตัมดอตมีค่าเพิ่มขึ้น ทำให้อะตอมของ In เคลื่อนที่ออกจากดอตพร้อมๆกับอะตอมของ Ga ที่ เคลื่อนที่ออกจากยอดของควอนตัมดอต เป็นผลทำให้เกิดการพังทลายลงบริเวณส่วนยอดของ ควอนตัมดอต จึงทำให้เกิดเป็นหลุมขึ้นที่บริเวณตรงกลางดอต หรือที่เรียกกันว่า (nanoholes) จากนั้นทำการปลูก InAs ควอนตัมดอตซ้ำทับลงไปอีกประมาณ 1.2 โม โนเลเยอร์ที่อุณหภูมิเดียวกัน ด้วยอัตราการปลูก 0.01 โม โนเลเยอร์ต่อวินาที ทำให้เกิดเป็นควอนตัมดอต โมเลกุลขึ้น และจำนวน ดอตมีความหนาแน่นประมาณ 10¹⁰-10¹¹ ต่อตารางเซนติเมตร ดังรูปที่ 4.2

ร**ูปที่ 4.2** ควอนตัมคอตโมเลกุลปลูกโดยอาศัยเทคนิคการปลูกกลบบางๆและเทคนิคการปลูก ควอนตัมคอตซ้ำ

4.3 ผลการปลูกควอนตัมดอตโมเลกุลแบบที่มีความหนาแน่นสูง (High density quantum dot molecules)

การปลูกควอนตัมดอต โมเลกุลแบบที่มีความหนาแน่นสูง เป็นเทคนิคที่ช่วยเพิ่มจำนวนของ ดอตให้มีปริมาณมากขึ้น โดยอาศัยเทคนิคการปลูกกลบบางๆและการปลูกควอนตัมดอตซ้ำ (Thin-Capping-and-Regrowth) หลายรอบ โดยเริ่มจากเมื่อทำการปลูกควอนตัมดอตแบบจัดเรียงตัวเอง เสร็จที่อุณหภูมิ 500°C หลังจากนั้นทำการลดอุณหภูมิลงมาที่ 470°C เพื่อทำการปลูกกลบบางๆด้วย GaAs บนควอนตัมดอตที่เป็นชนิด InAs ด้วยความหนา 6 โมโนเลเยอร์ อัตราการปลูก 0.6 โมโนเล เยอร์ต่อวินาที จากนั้นกีทำการปลูก InAs ควอนตัมดอตซ้ำทับลงไปอีกประมาณ 0.6 โมโนเล เยอร์ต่อวินาที จากนั้นกีทำการปลูก InAs ควอนตัมดอตซ้ำทับลงไปอีกประมาณ 0.6 โมโนเลเยอร์ อัตราการปลูก 0.01 โมโนเลเยอร์ต่อวินาที ที่อุณหภูมิเดียวกัน ทำลักษณะเช่นนี้ 4 รอบ (ปลูกกลบ บางๆ ด้วย GaAs 6 ML และปลูกควอนตัมดอตซ้ำ ด้วย InAs 0.6 ML) พอถึงรอบที่ 5 จะทำการเพิ่ม ปริมาณการปลูก InAs ควอนตัมดอตเป็น 1.5 โมโนเลเยอร์แทน ทำให้เกิดเป็นควอนตัมดอตโมเลกุล แบบที่มีความหนาแน่นสูง และมีความหนาแน่นของดอตประมาณ 10¹¹-10¹² ต่อตารางเซนดิเมตร ดัง รูปที่ 4.3

รูปที่ 4.3 ควอนตัมคอต โมเลกุลแบบที่มีความหนาแน่นสูงปลูก โดยอาศัยเทคนิคการปลูกกลบ บางๆและเทคนิคการปลูกควอนตัมคอตซ้ำแบบหลายรอบ

4.4 ผลการประดิษฐ์ Schottky quantum dot molecule solar cells

4.4.1 แบบ Single-stacked

Quantum dot Molecule solar cell แบบ Single-stack เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ที่ทำการแทรก ชั้นควอนตัมดอตโมเลกุลลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์แบบ Schottky โดยจะเริ่มจาก n-GaAs Substrate ที่มีระนาบผลึก (100) และจะทำการปลูกชั้น GaAs buffer ที่อุณหภูมิ 580 °C หนา 400 nm แล้วลด อุณหภูมิลงมาที่ 500 °C แล้วเริ่มทำการปลูกควอนตัมดอต จากนั้นลดอุณหภูมิมาที่ 470 °C แล้วทำ กระบวนการปิดทับและปลูกซ้ำ แล้วจากนั้นจะทำขั้วทั้ง 2 ด้าน จะได้โครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.4

รูปที่ 4.4 แสดง Schematic diagram ของ Single-stacked quantum dot molecule solar cell

เมื่อได้นำ Quantum dot molecule solar cell ไปทำการวัดด้วยเครื่อง Solar simulator ที่ทำ การวัดภายใต้แสง AM 1 ที่มีความเข้มแสง 100 mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูปที่ 4.5

รูปที่ 4.5 แสดง IV curve ของ Single-stacked quantum dot Molecule solar cell

จากกราฟได้ก่าความเข้มกระแสลัดวงจรมีก่า 0.68 mA/cm² แรงคันเปิดวงจรมีก่า 0.25 V และ F.F. มีก่า 0.34 มีก่าประสิทธิภาพ 0.05% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแบบ Multi-stacked quantum dots แล้วจะเห็นว่าค่าความเข้มกระแสลัควงจรมีค่ามากขึ้น แต่ F.F. มีค่าน้อยลง ซึ่งยังไม่เป็นผลที่น่า พอใจเพราะเซลล์แสงอาทิตย์ที่ดีต้องมีค่า F.F. สูงซึ่งจะทำให้ได้ประสิทธิภาพที่ดี

4.4.2 แบบ Multi-stacked

Multi-stacked quantum dot molecule solar cell เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ที่การแทรกชั้น Multistacked ลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์แบบ Schottky ทั้งหมด 5 ชั้น โดยจะเริ่มจาก n-GaAs Substrate ที่ มีระนาบผลึก (100) และจะทำการปลูกชั้น GaAs buffer ที่อุณหภูมิ 580 °C หนา 200 nm แล้วลด อุณหภูมิลงมาที่ 500 °C แล้วเริ่มทำการปลูกควอนตัมดอตโมกุลทั้งหมด 5 ชั้นแล้วจากนั้นจะทำขั้ว ทั้ง 2 ด้าน ซึ่งจะได้โครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.6

รูปที่ 4.6 แสดง Schematic diagram ของ Multi-stacked quantum dot molecule solar cell

เมื่อได้นำ Multi stacked quantum dot molecule solar cell ไปทำการวัดด้วยเครื่อง Solar simulator ที่ทำการวัดภายใต้แสง AM 1 ที่มีความเข้มแสง 100 mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูปที่ 4.7

V= 0.2V/div l = 0.5 mA/div		
dark	0	Illuminated

รูปที่ 4.7 แสดง IV curve ของ Multi-stacked quantum dot molecule solar cell

จากผลการวัดได้ค่าความเข้มกระแสลัควงจรมีค่า 0.64 mA/cm² ค่าแรงคันเปิดวงจรมีค่า 0.3 V และค่า F.F. มีค่า 0.37 มีค่าประสิทธิภาพ 0.07% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแบบ Single-stacked ให้ผล การตอบสนองต่อแสงที่ตกกระทบนั้นใกล้เคียงกัน สาเหตุนั้นน่าจะมาจากจำนวนของควอนตัมดอด นั้นยังไม่หนาแน่นหรือมากพอ ดังนั้นจึงต้องพัฒนาไปใช้เทคนิคการปลูกกลบบางๆและการปลูก ควอนตัมดอตซ้ำ (Thin-Capping-and-Regrowth) เพื่อให้ได้จำนวนของควอนตัมดอตที่มีความ หนาแน่นมากขึ้น

รูปที่ 4.8 แสดง PL spectrum ของ Multi-stacked QDMs เปรียบเทียบกับแบบ Single-stacked

ต่อมาได้นำโครงสร้างนี้ไปวัดโฟโตลูมิเนสเซนต์ที่อุณหภูมิห้องโดยไม่ทำขั้วสัมผัสโดยผล การวัดได้แสดงไว้ดังรูปที่ 4.8 จะเห็นได้ว่าก่าความเข้มในการเปล่งแสงในการกรณี 5-stacked นั้น ให้ก่าที่สูงกว่าในกรณี Istacked อีกทั้งก่าจุดยอด (Maximal peak) มีการเลื่อนไปทางความยาวคลื่น ยาวมากขึ้น สาเหตุนั้นมาจาก เมื่อจำนวนชั้นของควอนตัมดอตเพิ่มขึ้นจะทำให้ก่าระดับพลังงานของ สเปกตรัม ณ จุดที่มีความเข้มสูงสุดลดลง ตามการเพิ่มของจำนวนชั้นควอนตัมดอต จากงานวิจัยของ Xie et al. แสดงให้เห็นว่าดอตมีการเรียงตัวในแนวตั้งเนื่องจาก Strain field ของดอตที่อยู่ชั้นล่าง ดังนั้นการปลูกควอนตัมดอตแบบหลายชั้นจึงเสมือนว่าได้ดอตที่มีขนาด (ความสูง) ใหญ่ขึ้น ซึ่ง ส่งผลให้ก่าระดับพลังงานของโครงสร้างก่อนตัมดอตลดลง และจากผลการวัดโฟโตลูมิเนสเซนต์ ซึ่งในกรณีของโครงสร้างที่เป็นแบบ 5-stacked นั้นให้ก่าความเข้มในการเปล่งแสงที่สูงกว่ากรณี 1stacked ซึ่งจากผลที่ได้นี้ ทำให้เกิดมีแนวความคิดเกี่ยวกับการนำไปประยุกต์และพัฒนากับ สิ่งประดิษฐ์ทางอิเล็กทรอนิกส์โครงสร้างอื่น เช่น เลเซอร์ (Laser) หรือ อุปกรณ์จำพวกดีเทกเตอร์ (Detector) เป็นต้น ความหนาแน่นของ Quantum dot molecule มีค่าประมาณ 10¹⁰-10¹¹ ต่อตารางเซนติเมตรแต่ เมื่อทำเป็น Multi stack quantum dot molecule จะ ได้ความหนาแน่นของ Quantum dot เพิ่มขึ้นเป็น ประมาณ 10¹² ต่อตารางเซนติเมตรซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับแบบ High density quantum dot ดังนั้นเมื่อ ความหนาแน่นของ dot มากขึ้นจะทำให้เกิด Intermediate band ที่มีความต่อเนื่องที่ดีขึ้น จาก แนวความคิดนี้จึงนำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างเป็นแบบ High density quantum dot molecule solar cell

ร**ูปที่ 4.9** แสดงความเสมอเหมือนกันของโครงสร้างแบบ Multi-stacked QDMs กับ Single-stacked high density QDMs

4.5 ผลการประดิษฐ์ Schottky high density quantum dot molecule solar cells

4.5.1 แบบ Single-stacked

High density Quantum dot molecule solar cell แบบ Single-stacked เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ ที่การแทรกชั้น High density quantum dot molecule ลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์แบบ Schottky โดย จะเริ่มจาก n-GaAs Substrate ที่มีระนาบผลึก (100) และจะทำการปลูกชั้น GaAs buffer ที่อุณหภูมิ 580 °C หนา 400 nm แล้วลดอุณหภูมิลงมาที่ 500 °C แล้วเริ่มทำการปลูกควอนดัมดอต และลด อุณหภูมิมาที่ 470 °C แล้วทำการปิดทับและปลูกซ้ำทั้งหมด 5 รอบจนได้ High density quantum dot molecule solar cell ซึ่งจะมีโครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.10

ฐปที่ 4.10 Schematic diagram ของ Single-stacked high density quantum dot molecule solar cell

เมื่อน้ำ High density quantum dot molecule solar cell ไปทำการวัดด้วยเครื่อง Solar simulator ที่ทำการวัดภายใต้แสง AM 1 ที่มีความเข้มแสง 100mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูปที่ 4.11

รูปที่ 4.11 แสดง IV curve ของ Single-stacked high density quantum dot molecule solar cell

จากกราฟได้ก่าความเข้มกระแสลัดวงจรมีค่า 1.50 mA/cm², แรงคันเปิดวงจรมีค่า 0.3 V และ F.F. มีค่า 0.5 มีค่าประสิทธิภาพ 0.22% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแบบ Multi-stacked quantum dot molecule solar cell จะเห็นได้ว่าค่าความเข้มกระแสลัดวงจรมีค่าเพิ่มขึ้นมากกว่าแบบควอนตัมดอต โมเลกุลอย่างเห็นได้ชัด เนื่องมาจากความหนาแน่นของดอตมีค่ามากพอที่จะให้ Intermediate ที่ดี และจากบทความในเรื่องทฤษฏีของ Intermediate band ของ A. Marti, L. Cuadra and A. Luque ได้ แสดงให้เห็นว่าเมื่อดอดอยู่ใกล้กันมากพอจะเกิดความต่อเนื่องกันของแถบพลังงานมากขึ้นดังจะ เห็นจากรูปที่ 4.12

ร**ูปที่ 4.12** แสดง (ก) แสดง Band diagram ของดอตที่อยู่ใกล้กัน (ข) แสดงควากว้างของแถบ IB เป็น ฟังก์ชันกับระยะห่างระหว่างดอต

จากกราฟที่ 14.2 (ข) จะเห็นว่าหากดอตมีระยะห่างกันมากกว่าประมาณ 95 อังสตรอมแล้ว จะได้ก่าความกว้างของ Intermediate มีค่าน้อยมาก ดังนั้นเมื่อพิจารณากรณีควอนตัมดอตธรรมดา โดยดูจากรูปที่ 4.1 จะเห็นว่าระยะห่างระหว่างดอตมีก่ามากกว่า 95 อังสตรอม ดังนั้นการที่ได้ความ เข้มกระแสลัดวงจรมีค่าเพิ่มขึ้นไม่มากจึงสอดคล้องกับบทความนี้ และกรณีควอนตัมดอตโมเลกุล จะเห็นจากรูปที่ 4.2 ว่า แม้ว่าดอตจะมีอยู่ใกล้กันมากขึ้นแต่ยังมีบางส่วนที่ยังมีระยะห่างมากกว่า 95 อังสตรอมจึงได้ก่าความเข้มกระแสลัดวงจรที่เพิ่มขึ้นจากแบบควอนตัมดอตธรรมดาไม่มากนัก ส่วน แบบ High density QDMs เมื่อพิจารณาจากรูปจะเห็นว่าดอตอยู่ใกล้กันมาก (น้อยกว่า 95 อังสตรอม) ทำให้มีความกว้างของ Intermediate band ที่ดีจึงรับอิเล็กตรอนได้มากจึงได้ความเข้ม กระแสลัดวงจรมากกว่าแบบควอนตัมดอตโมเลกุลอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสอดกล้องกับบทความของ A. Marti, L. Cuadra and A. Luque

ดังนั้นหากทำเป็น Multi-stacked จะทำให้ความหนาแน่นของดอต มีค่ามากสุดคือมากกว่า 10¹² /cm³ ซึ่งน่าจะเป็น โครงสร้างที่ให้ Intermediate band ดีที่สุด

4.5.2 แบบ Multi-stacked

Multi-stacked High density quantum dot molecule solar cell เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ที่ทำการ แทรกชั้น High density quantum dot molecule solar cell ลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์แบบ Schottky ทั้งหมด 5 ชั้นจากกระบวนการที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งจะได้โครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.13

รูปที่ 4.13 Schematic diagram ของ Multi-stack high density quantum dot molecule solar cell

เมื่อน้ำ Multi-stack high density quantum dot molecule solar cell ไปทำการวัดด้วยเครื่อง solar simulator ที่ทำการวัดภายใต้แสง AM 1 ที่มีความเข้มแสง 100mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูป ที่ 4.14

รูปที่ 4.14 แสดง IV curve ของ Multi stack high density quantum dot molecule solar cell

จากกราฟได้ก่ากวามเข้มกระแสลัดวงจรมีก่า 2.10 mA/cm², แรงดันเปิดวงจรมีก่า 0.3 V และ F.F. มีก่า 0.5 มีก่าประสิทธิภาพ 0.31% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแบบ Single-stacked จะเห็นว่า ก่ากวามเข้มกระแสลัดวงจรมีก่าเพิ่มมากขึ้นตามที่กาดไว้ ส่วนก่าแรงดันเปิดวงจร (V_{oc}) นั้นไม่ เปลี่ยนแปลงนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากถูกจำกัดด้วยโครงสร้างที่เป็นชนิด Schottky contact ซึ่งโลหะที่ใช้ ทำขั้วนั้นเป็นทอง (Au) ที่มีกวามบริสุทธิ์สูง ส่วนก่าฟิลล์แฟกเตอร์ (F.F.) ทั้งชนิด 1-ชั้น กับชนิด 5-ชั้น มีก่าที่ดีขึ้น แต่นั้นก็ยังไม่ได้เป็นสิ่งที่ตัดสินว่าโกรงสร้างเซลล์แสงอาทิตย์กรณีนี้ให้ก่าฟิลล์แฟก เตอร์ (F.F.) ที่ดีขึ้น เพราะก่าฟิลล์แฟกเตอร์นั้นยังขึ้นตรงกับก่าความด้านทานอนุกรมที่มาจาก กุณภาพของขั้วสัมผัสเมื่อพิจารณา PL Spectrum ตามรูปที่ 4.15 ซึ่งเป็นผลจากการวัดโฟโตลูมิเนส เซนต์ จะเห็นได้ว่าก่ากวามเข้มในการเปล่งแสงในกรณี 5-stacked นั้นยังให้ก่าที่สูงกว่าในกรณี 1stacked อีกทั้งก่าจุดยอด (Maximum peak) มีการเลื่อนไปทางกวามยาวกลื่นยาวมากขึ้น สาเหตุนั้น กล้ายกันกับที่ได้อธิบายไปแล้วในตอนต้น

รูปที่ 4.15 แสดง PL spectrum ของ Multi-stacked QDMs เปรียบเทียบกับแบบ Single stacked

เนื่องจาก Quantum dot solar cell, Quantum dot molecule solar cell และ High density quantum dot molecule solar cell ตามหัวข้อที่ผ่านมา เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นว่า แบบ High density quantum dot molecule solar cell ให้ค่าความเข้มกระแสลัดวงจรได้ดีขึ้น และจากข้อสรุปนี้ ทำให้มีแนวความคิดต่อในการพัฒนาโครงสร้างเซลล์แสงอาทิตย์ที่ให้มีประสิทธิ์สูงขึ้น ซึ่งต่อไปจะ ทำการปรับปรุงค่าแรงคันเปิดวงจร (V_{oc}) ให้มีค่ามากขึ้น ซึ่งสามารถทำโดยการเพิ่มความต่างของ กำแพงศักย์ อาทิเช่น โครงสร้างที่เป็นชนิค Homojuntion หรือ ชนิค Heterojuntion เป็นต้น ซึ่งน่าที่ จะส่งผลให้เซลล์แสงอาทิตย์มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

4.6 ผลการประดิษฐ์ Homostructure high density quantum dot molecule solar cells

โครงสร้างนี้เป็นโครงสร้างที่พัฒนาต่อมาจากโครงสร้างที่ผ่านมา โดยในโครงสร้างนี้ทำ การปรับปรุงในเรื่องค่าแรงดันเปิดวงจร (V_{oc}) ให้มีค่ามากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเซลล์ แสงอาทิตย์ให้สูงขึ้น โดยยังคงอาศัยข้อดีในเรื่องการเพิ่มขึ้นของกระแสแสงที่ได้จากการทดลองใน หัวข้อที่ผ่านมา โดยได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างให้เป็นแบบ Homojuntion ซึ่งส่งผลให้ค่าแรงดัน เปิดวงจร (V_{oc}) นั้นมีค่าที่สูงขึ้น

4.6.1 แบบ Single-stacked

High density quantum dot molecule solar cells แบบ Single-stacked เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ ที่มีการแทรกชั้น High density quantum dot molecules ลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์แบบ Homostructure โดยเริ่มจาก GaAs substrate ชนิด p จากนั้นทำการปลูกชั้น GaAs buffer แล้วจึงทำการ ปลูก High density Quantum dot molecules ตามลำคับจากนั้นปิดด้วย n-GaAs buffer แล้วจึงทำขั้ว ทั้ง 2 ด้าน ซึ่งจะได้โครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.16

รูปที่ 4.16 แสดง Schematic diagram ของ High density quantum dot molecule solar cell

เมื่อนำ High density quantum dot molecule solar cell ไปทำการวัดด้วยเครื่อง Solar simulator ที่ทำการวัดภายใต้แสง AM 1 ที่มีความเข้มแสง 100 mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูปที่ 4.17

รูปที่ 4.17 แสดง IV curve ของ High density quantum dot molecule solar cell

จากกราฟได้ค่าความเข้มกระแสลัดวงจรมีค่า 9.60 mA/cm² แรงดันเปิดวงจรมีค่า 0.5 V และ F.F. มีค่า 0.52 มีค่าประสิทธิภาพ 2.49% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแบบ High density quantum dot molecule solar cell แบบ Schottky แล้วจะเห็นว่าค่าแรงดันเปิดวงจรมีค่าเพิ่มมากขึ้นจาก 0.3 V เป็น 0.5 V และให้ค่าความเข้มกระแสลัดวงจรและค่าF.F.เพิ่มมากขึ้นด้วย ดังนั้นหากได้ทำการแทรกชั้น High density quantum dot molecule หลายๆชั้นก็น่าจะให้ผลที่ดีขึ้น

4.6.2 แบบ Multi-stacked

Multi stack high density quantum dot molecule solar cell เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ที่การ แทรกชั้น High density quantum dot molecule solar cell ลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์แบบ Homojunction ทั้งหมด 5 ชั้น โดยการสร้างจะคล้ายกับการสร้าง High density quantum dot molecule solar cell ในกรณี 1-stacked ที่เป็นชนิด Homostructure แต่ในขั้นตอนการปลูกชั้น High density quantum dot molecule จะปลูกทั้งหมด 5 ชั้น ซึ่งจะได้โครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.18

รูปที่ 4.18 Schematic diagram ของ Multi stack high density quantum dot molecule solar cell เมื่อน้ำ Multi stack high density quantum dot molecule solar cell ไปทำการวัดด้วยเครื่อง Solar simulator ที่ทำการวัดภายใต้แสง AM 1 ที่มีความเข้มแสง 100 mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูป ที่ 4.19

รูปที่ 4.19 แสดง IV curve ของ Multi stack high density quantum dot molecule solar cell

จากกราฟได้ก่าความเข้มกระแสลัดวงจรมีค่า 14.40 mA/cm² แรงคันเปิดวงจรมีค่า 0.5 V และค่า F.F. มีค่า 0.62 มีค่าประสิทธิภาพ 4.46% จากผลการวัดด้วยเครื่องจำลองแสงอาทิตย์ (Solar simulator) พบว่าค่าแรงดันเปิดวงจร (V_{oc}) ทั้งกรณี 1-stacked และกรณี 5-stacked นั้นมีค่าเพิ่มขึ้น เป็นประมาณ 0.5V ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากโครงสร้างที่เป็นแบบ Homojuntion ซึ่งมีค่ากำแพงศักย์ ที่ต่างกันมากกว่ากรณีที่เป็นโลหะกับสารกึ่งตัวนำ (Au กับ GaAs) จึงทำให้ค่าแรงดันเปิดวงจร (V_{oc}) มีค่ามากขึ้น การที่ค่ากำแพงศักย์ภายในโครงสร้างนั้นมีค่าต่างกันมากขึ้นนั้นย่อมส่งผลให้ค่า สนามไฟฟ้าภายในมีค่ามากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับการเคลื่อนที่หรือการพัดพาให้ อิเล็กตรอนที่เกิดจากแสงตกกระทบนั้นสามารถเคลื่อนที่ออกไปยังขั้วสัมผัสได้มากขึ้น จึงเท่ากับว่า ทำให้ค่าพลังงานที่เกิดจากแสงตกกระทบมีค่าที่สูงขึ้น และจากผลการวัดค่าความเข้มกระแส ถัดวงจร (J_{sc}) นั้นมีค่าเพิ่มมากขึ้นทั้ง 2 กรณี (กรณี 1-stacked ได้ 9.6 mA/cm² และกรณี 5-stacked ได้ 14.4 mA/cm²) ซึ่งผลที่ได้นี้สอดคล้องกับการอธิบายในเรื่องทฤษฎีของรอยต่อสารกึ่งตัว

รูปที่ 4.20 PL spectrum ของ Multi-stacked high density QDMs เปรียบกับแบบ Single-stacked

จากรูปที่ 4.20 เป็นผลจากการวัดโฟโตลูมิเนสเซนต์ จะเห็นได้ว่าก่าความเข้มในการ เปล่งแสงในกรณี 5-stacked นั้นยังให้ก่าที่สูงกว่าในกรณี 1-stacked อีกทั้งก่าจุดยอด (Maximum peak) มีการเลื่อนไปทางความยาวกลื่นยาวมากขึ้น สาเหตุนั้นกล้ายกันกับที่ได้อธิบายไปแล้วใน ตอนต้น

ต่อมาได้นำโครงสร้างเซลล์แสงอาทิตย์นี้ไปทำการวัด Spectrum response เพื่อศึกษาผลการ ตอบสนองต่อสเปกตรัมแสงที่ตกกระทบ ซึ่งจะให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการทำงานหรือการ ตอบสนองของเซลล์แสงอาทิตย์ต่อแสงที่ความยาวคลื่นต่างๆ จากรูปที่ 4.21 จะเห็นว่าสำหรับ Heterostructure กราฟจะตกลงที่ประมาณ 850 nm ทันที่แต่หากเป็น Single-stack หรือ 5-stacked high density QDMs จะเห็นว่ามีช่วงตอบสนองที่กว้างเพิ่มขึ้นมากกว่า 850 nm แต่จะเห็นว่าเพิ่มไม่ มาก เนื่องมาจากข้อจำกัดทางเครื่องมือของเกรตติงเพราะเกรตติงที่ใช้ในการทดลองสามารถ ตอบสนองอยู่ระหว่าง 330-1000 nm อีกทั้งมีลักษณะกราฟการตอบสนองเป็นพาราโบลาคว่ำ จึงเกิด การลดทอนของค่าสัญญาณที่วัดได้ แต่จากค่าที่วัดได้สามารถบอกได้ว่าการเพิ่มชั้นควอนตัมดอต เข้าไปในโครงสร้างเซลล์แสงอาทิตย์นั้นสามารถขยายย่านการตอบสนองต่อแสงที่มีก่าความยาว คลื่นยาวได้ดีขึ้น ซึ่งในกรณีของเซลล์แสงอาทิตย์โดยทั่วไปจะไม่มีการตอบสนองต่อแสงที่มีล่าความยาว ข้อมูลที่ได้นี้เป็นการพิสูจน์ได้ว่าเซลล์แสงอาทิตย์ที่ได้ทำการทดลองนี้ สามารถขยายย่านการ ตอบสนองต่อกวามยาวกลื่นยาวได้ดีขึ้น

รูปที่ 4.21 แสดง Spectral Response ของ Hetrostructure, single-stacked high density QDMs และ Multi-stacked high density QDMs

4.7 ผลการประดิษฐ์ Heterostructure high density quantum dot molecule solar cells

โครงสร้างนี้เป็นโครงสร้างที่พัฒนาต่อมาจากโครงสร้างที่ผ่านมา โดยในโครงสร้างนี้ทำ การปรับปรุงในเรื่องค่าแรงคันเปิดวงจร (V_{oc}) ให้มีค่ามากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเซลล์ แสงอาทิตย์ให้สูงขึ้น โดยยังคงอาศัยข้อดีในเรื่องการเพิ่มขึ้นของกระแสแสงที่ได้จากการทดลองใน หัวข้อที่ผ่านมา โดยได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างให้เป็นแบบ Heterostructure ซึ่งส่งผลให้ก่า แรงคันเปิดวงจร (V_{oc}) นั้นมีค่าที่สูงขึ้น

4.7.1 แบบ Heterostructure (without quantum dots)

เซลล์แสงอาทิตย์แบบ Heterostructure เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ที่ไม่มีการแทรกชั้น High density quantum dot molecules ลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์ โดยเริ่มจาก GaAs substrate ชนิด p จากนั้นทำการปลูกชั้น GaAs buffer แล้วจึงทำการปิดด้วย n-GaAs และสร้างชั้นหน้าต่างด้วย Al_{0.4}Ga_{0.6}As แล้วปิดทับด้วยชั้น n-GaAs บางๆอีกชั้นหนึ่ง แล้วจึงทำขั้วทั้ง 2 ด้าน ซึ่งจะได้ โครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.22

รูปที่ 4.22 แสดง Schematic diagram ของ Heterostructure solar cell

เมื่อน้ำ Heterostructure solar cell ไปทำการวัดด้วยเครื่อง Solar simulator ที่ทำการวัด ภายใต้แสง AM 1 ที่มีความเข้มแสง 100 mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูปที่ 4.23

รูปที่ 4.23 แสดง IV curve ของ Heterostructure solar cell

จากกราฟได้ค่าความเข้มกระแสลัควงจรมีค่า 30.40 mA/cm² แรงดันเปิดวงจรมีค่า 0.7 V และ F.F. มีค่า 0.68 มีค่าประสิทธิภาพ 14.5% ดังนั้นหากได้ทำการแทรกชั้น High density quantum dot molecules เข้าไปก็น่าจะให้ผลที่ดีขึ้น เนื่องจากชั้น High density quantum dot molecules นั้น ช่วยในการดูดซับโฟตอนได้ดียิ่งขึ้นโดยเฉพาะโฟตอนที่มีค่าความยาวคลื่นยาว

4.7.2 แบบ Single-stacked

High density quantum dot molecule solar cell แบบ Single-stacked เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ที่ การแทรกชั้น High density quantum dot molecule ลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์แบบ Hetero-structure โดยเริ่มจาก GaAs substrate ชนิด p จากนั้นทำการปลูกชั้น GaAs buffer แล้วจึงทำการปลูก High density quantum dot molecules ตามลำดับจากนั้นปิดด้วย n-GaAs buffer และสร้างชั้นหน้าต่างด้วย Al_{0.4}Ga_{0.6}As แล้วปิดทับด้วยชั้น n-GaAs บางๆอีกชั้นหนึ่ง แล้วจึงทำงั้วทั้ง 2 ด้าน ซึ่งจะได้ โครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.24

รูปที่ 4.24 แสดง Schematic diagram ของ High density quantum dot molecule solar cell

เมื่อน้ำ High density quantum dot molecule solar cell ไปทำการวัดด้วยเครื่อง Solar simulator ที่ทำการวัดภายใต้แสง AM 1 ที่มีความเข้มแสง 100 mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูปที่ 4.25

0.2 V/div. 2.0 mA/div.	I	
dark	0	V
	illu	minated

รูปที่ 4.25 แสดง IV curve ของ Single-stacked high density quantum dot molecule solar cell

จากกราฟได้ก่าความเข้มกระแสลัดวงจรมีค่า 38.4 mA/cm² แรงดันเปิดวงจรมีค่า 0.7 V และ F.F. มีค่า 0.67 มีค่าประสิทธิภาพ 18% ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแบบ High density quantum dot molecule solar cell แบบ Homostructure แล้วจะเห็นว่าค่าแรงดันเปิดวงจรมีค่าเพิ่มมากขึ้นจาก 0.5 V เป็น 0.7 V และให้ค่าความเข้มกระแสลัควงจรและค่าF.F.เพิ่มมากขึ้นด้วย ดังนั้นหากได้ทำการ แทรกชั้น High density quantum dot molecules หลายๆชั้นก็น่าจะให้ผลที่ดีขึ้น

4.7.3 แบบ Multi-stacked

Multi-stacked high density quantum dot molecule solar cell เป็นเซลล์แสงอาทิตย์ที่การ แทรกชั้น High density quantum dot molecules ลงไปในเซลล์แสงอาทิตย์แบบ Heterostructure ทั้งหมด 5 ชั้น โดยการสร้างจะคล้ายกับการสร้าง High density quantum dot molecule solar cell ใน กรณี 1-stacked ที่เป็นชนิด Heterostructure แต่ในขั้นตอนการปลูกชั้น High density quantum dot molecules จะปลูกทั้งหมด 5 ชั้น ซึ่งจะได้โครงสร้างแสดงดังรูปที่ 4.26

รูปที่ 4.26 Schematic diagram ของ Multi-stacked high density quantum dot molecule solar cell

เมื่อนำ Multi-stacked high density quantum dot molecule solar cell ไปทำการวัดด้วย เครื่อง Solar simulator ที่ทำการวัดภายใต้แสง AM I ที่มีความเข้มแสง 100 mW/cm² จะได้ IV curve ดังรูปที่ 4.27

จากกราฟได้ค่าความเข้มกระแสลัควงจรมีค่า 62.40 mA/cm² แรงคันเปิดวงจรมีค่า 0.7 V และค่า F.F. มีค่า 0.56 มีค่าประสิทธิภาพ 24.5% จากผลการวัดด้วยเครื่องจำลองแสงอาทิตย์ (Solar simulator) พบว่าค่าแรงคันเปิดวงจร (V_{oc}) ทั้งกรณี 1-stacked และกรณี 5-stacked นั้นมีค่าเพิ่มขึ้น เป็นประมาณ 0.7V ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากโครงสร้างที่เป็นแบบ Heterostructure ซึ่งมีค่ากำแพง ศักย์ที่ต่างกันมากกว่ากรณีที่เป็นสารกึ่งตัวนำกับสารกึ่งตัวนำ (GaAs กับ GaAs) จึงทำให้ค่าแรงคัน เปิดวงจร (V_{oc}) มีค่ามากขึ้น การที่ค่ากำแพงศักย์ภายในโครงสร้างนั้นมีค่าต่างกันมากขึ้นนั้นย่อม ส่งผลให้ค่าสนามไฟฟ้าภายในมีค่ามากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับการเคลื่อนที่หรือการ พัดพาให้อิเล็กตรอนที่เกิดจากแสงตกกระทบนั้นสามารถเคลื่อนที่ออกไปยังขั้วสัมผัสได้มากขึ้น จึง เท่ากับว่าทำให้ค่าพลังงานที่เกิดจากแสงตกกระทบมีค่าที่สูงขึ้น และจากผลการวัดค่าความเข้ม กระแสลัควงจร (J_{sc}) นั้นมีค่าเพิ่มมากขึ้นทั้ง 2 กรณี (กรณี 1-stacked ได้ 38.4 mA/cm² และกรณี 5stacked ได้ 62.40 mA/cm²)

4.8 ผลการทดสอบที่ความเข้มแสงสูง

เมื่อเปรียบเทียบกับเซลล์แสงอาทิตย์ที่ทำการแทรกชั้นควอนตัมดอตกับเซลล์แสงอาทิตย์ที่ ใช้ในปัจจุบัน เพื่อให้ได้พลังงานที่เท่ากันเซลล์แสงอาทิตย์ธรรมดาจะใช้พื้นที่ในการรับแสงมากกว่า แบบที่ทำการแทรกชั้นควอนตัมดอด และการที่นำเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีการแทรกชั้นควอนตัมดอต มาใช้กับแสงในสภาวะปกติจะไม่คุ้มค่าเพราะค่าใช้จ่ายในการสร้างเซลล์แสงอาทิตย์ที่แทรกชั้น ควอนตัมดอตสูง และอีกทั้งเซลล์แสงอาทิตย์ที่แทรกชั้นควอนตัมดอตเป็นเซลล์แสงอาทิตย์สร้าง จาก GaAs ซึ่งมีช่องว่างพลังงาน (E) 1.43 V จึงเหมาะกับการนำมาใช้กับแสงความเข้มสูง ดังนั้น การใช้แสงความเข้มสูงกับเซลล์แสงอาทิตย์ที่ทำการแทรกชั้นควอนตัมดอตโดยการเพิ่มอุปกรณ์ รวมแสงเข้าไปจะได้พลังงานเทียบเท่ากับการใช้เซลล์แสงอาทิตย์ธรรมดาจำนวนมาก และการทำให้ แสงอาทิตย์มีความเข้มสูงประหยัดกว่าการใช้เซลล์แสงอาทิตย์จำนวนมาก จึงได้ทำการทคสอบ ชิ้นงาน High density QDMs กับแสงความเข้มสูงที่ความเข้มแสงต่างๆ โดยใช้เครื่อง Solar simulator และใช้ lens รวมแสงให้ได้ที่ความเข้มแสงเป็นจำนวนเท่าของ 1 sun

รูปที่ 4.28 แสดง Solar simulator ที่มีเลนส์ไว้รวมความเข้มแสง

เนื่องจากข้อจำกัดของเลนส์จึงทำการวัดที่ความเข้มแสง 1 sun, 2 sun, 3 sun และ 4 sun ตามลำคับ และได้ IV curve คังรูปที่ 4.27

รูปที่ 4.29 แสดง IV curve ที่ความเข้มแสง 1 sun, 2 sun, 3 sun และ4 sun

จากรูปที่ 4.27 จะเห็นว่าเมื่อความเข้มแสงมีค่าเพิ่มขึ้นค่าความเข้มกระแสลัดวงจรจะมีค่า เพิ่มขึ้นตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.1 ส่วนแรงดันเปิดวงจรจะมีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 0.5 V เป็นประมาณ 0.55 V และจะเห็นว่ากราฟมีความเบี่ยงเบนมากเนื่องจากผลของความด้านทาน อนุกรม เมื่อนำเซลล์แสงอาทิตย์มาใช้กับความเข้มแสงมากจะทำให้ได้กระแสสูงขึ้น ดังนั้นจะมี ความต่างศักย์ตกคร่อมความต้านทานอนุกรมมากขึ้นซึ่งเป็นผลทำให้ประสิทธิภาพของเซลล์ แสงอาทิตย์ตกลง ดังนั้นเซลล์แสงอาทิตย์ที่จะนำมาใช้กับแสงความเข้มสูงจึงควรมีความด้านทาน อนุกรมต่ำ

ความเข้มแสงเป็น จำนวนเท่าของ L sun	J _{sc} (mA/cm2)	V _{oc} (V)	I _m (mA)	V _m (V)	P _m (mW)	F.F.
1	14.40	0.50	0.75	0.36	0.27	0.54
2	30.40	0.52	1.40	0.37	0.52	0.53
3	40.00	0.54	1.95	0.36	0.71	0.53
4	51.20	0.55	2.40	0.36	0.86	0.49

ตารางที่ 4.1 แสดงก่าพารามิเตอร์ที่แสงกวามเข้มสูงก่าต่างๆ

เมื่อพิจารณาค่าจากในตารางจะพบว่าที่แสงความเข้มสูงขึ้นจะได้ค่าความเข้มกระแส ลัดวงจรและกำลังไฟฟ้ามากขึ้น โดยที่ความเข้มแสง 4 sun จะได้ค่ากำลังไฟฟ้ามากที่สุดและ มากกว่าความเข้มแสง1 sun ประมาณ 3 เท่า ซึ่งเป็นผลดี แต่เมื่อพิจารณาร่วมกับค่า F.F. ด้วยจะเห็น ว่าที่ความเข้มแสง 4 sun มีค่า F.F. น้อยกว่าที่ความเข้มแสงอื่นๆ และเมื่อพิจารณาที่ความเข้มแสง 3 sun จะเห็นว่าค่ากำลังไฟฟ้าที่ได้คือ 0.716 mW ซึ่งยังมีค่ามากเมื่อเทียบกับความเข้มแสง 1 sun อีก ทั้งยังมีค่า F.F. ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ดังนั้นการนำเซลล์แสงอาทิตย์นี้ไปใช้ที่ความเข้มแสง 3 sun จะได้ผลที่ดีเมื่อเทียบแค่ 4 sun แต่หากได้ทดลองที่ความเข้มแสงที่สูงกว่านี้จะเห็นผลที่ชัดเจนมาก ขึ้น